

Χαιρετισμός του Γέροντος Χαλκηδόνης Εμμανουήλ στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Στα πλαίσια του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας (2016-2026): Αποτίμησις καί Προοπτικάί», μίλησε απευθύνοντας χαιρετισμό εκ μέρους της οργανωτικής επιτροπής.

Αναλυτικά ο χαιρετισμός:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Μακαριώτατε,

Αγαπητοί σύνεδροι,

Δέκα ἔτη. Τόσα συνεπληρώθησαν τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ἀπὸ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν, Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ 2016, οἱ Προκαθημένοι καὶ αἱ ἀντιπροσωπεῖαι δέκα Ὁρθόδοξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, συνηγμένοι περὶ τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα, ἤρχισαν διὰ τῆς Θείας Λειτουργίας τὰς ἐργασίας τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἦκολούθησαν αἱ συνεδρίαί εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης, εἰς τὸ Κολυμπάρι, ὅπου τὰ κείμενα συνεζητήθησαν, ἐτροποποιήθησαν εἰς ὠρισμένα σημεῖα καὶ ἐνεκρίθησαν. Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μία δεκαετία εἶναι ἐλάχιστος χρόνος. Ἀρκεῖ, πάντως, διὰ νὰ ἴδωμεν τί ἐρρίζωσε καὶ τί ἀναμένει ἀκόμη.

Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ἔχει μακρὰν προῖστορίαν, μακροτέραν ἀπὸ ὅσην συνήθως ἐνθυμούμεθα. Ἡ Α΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ῥόδου, τὴν ὁποίαν συνεκάλεσε τὸ 1961 ὁ αὐόιδιμος Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, κατήρτισε τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων, ἡ Α΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, τὸ 1976 εἰς τὸ Σαμπεζὺ τῆς Γενεύης, τὸν περιώρισεν εἰς δέκα. Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ἡ βραδεῖα, ὑπομονητικὴ καὶ συχνὰ ἀχάριστος ἐργασία τῆς Διορθόδοξου Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Προσυνοδικῶν Διασκέψεων, μὲ διακοπὰς αἱ ὁποῖαι διήρκεσαν ἔτη. Κείμενα ἐγράφοντο καὶ ἐπανεγράφοντο, παρέμενον εἰς ἀναμονὴν καὶ ἐτύγχανον ἐκ νέου ἐπεξεργασίας ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπους, εἰς ἄλλας ἐποχάς. Πολλοὶ ἐκ τῶν τότε κοπιασάντων δὲν ἤξιώθησαν νὰ ἴδουν τὴν ὀλοκλήρωσιν, καὶ τοὺς μνημονεύομεν σήμερον μὲ εὐγνωμοσύνην. Μεταξὺ αὐτῶν, εἰς θέσιν ἰδιαιτέραν, ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης, τοῦ ὁποίου τὴν συμβολὴν εἰς τὴν προετοιμασίαν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς Συνόδου θὰ μᾶς παρουσιάσῃ, ἤδη εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος κ. Μάξιμος.

Τὸ τελευταῖον τμῆμα τῆς πορείας, ἴσως καὶ τὸ δυσκολώτερον, συνεδέθη μὲ τὸ ὄνομά Σας, Παναγιώτατε. Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Προκαθημένων, εἰς τὸ Φανάριον, τὸν Μάρτιον τοῦ 2014, ἀπεφασίσθη νὰ συγκληθῇ ἡ Σύνοδος ἐντὸς τοῦ 2016. Εἰς τὴν Σύναξιν τοῦ Σαμπεζὺ, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 2016, ὠρίσθη ἡ Κρήτη ὡς τόπος διεξαγωγῆς της καὶ ἐνεκρίθη ὁ Κανονισμὸς Ὁργανώσεως καὶ Λειτουργίας της. Αὐτὰ μαρτυροῦν αἱ ἡμερομηνίαι. Ὅπισθεν αὐτῶν, ὅμως, εὐρίσκονται αἱ ἐπαφαὶ μὲ τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας, αἱ ἐπιστολαί, αἱ ἐπισκέψεις, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ὑπομονή – πρὸ πάντων ἡ ὑπομονή – ἡ ὁποία ἀπητήθη, ὥστε νὰ μὴ παραμείνῃ καὶ αὐτὴν τὴν

φορὰν ἢ προσυνοδικὴ πορεία ἡμιτελὴς.

Δὲν θὰ τὸ ἀποσιωπήσωμεν: αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀντιοχείας, τῆς Ῥωσίας, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Γεωργίας, ὀλίγον πρὸ τῆς συγκλήσεως, δὲν μετεῖχον. Αὐτὸ προεκάλεσε πόνον. Ἐξακολουθεῖ νὰ πονῇ. Ἡ Σύνοδος ὁμῶς συνῆλθεν, ὠλοκλήρωσε τὸ ἔργον τῆς καὶ ἀπηύθυνε τὰς ἀποφάσεις τῆς εἰς τὸ σύνολον τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἐπομένως καὶ πρὸς ὅσους ἀπουσίαζον.

Θὰ ἡδύνατο ἡ ἐπέτειος νὰ τιμηθῇ μὲ μίαν δοξολογίαν καὶ ἓν μήνυμα, ὅπως συνηθίζεται. Ἦθελήσαμεν κάτι περισσότερον κοπιῶδες. Νὰ μελετηθοῦν ἐκ νέου, δηλαδή, τὰ συνοδικὰ κείμενα μὲ τὴν πεῖραν τῆς δεκαετίας ἡ ὁποία ἐμεσολάβησε, νὰ διαπιστωθῇ τί ἐξ αὐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τί παρέμεινε, πρὸς τὸ παρόν, εἰς τὸ χαρτί. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ θεολογία ὀνομάζει πρόσληψιν μιᾶς Συνόδου δὲν ἐπιβάλλεται δι' ἀποφάσεων, συντελεῖται βραδέως, ἐντὸς τοῦ πληρώματος, συχνὰ χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν προσεχῶν ἡμερῶν ἀκολουθεῖ, κατὰ τὴν σειρὰν των, τὰ ἴδια τὰ κείμενα: τὴν Ἐγκύκλιον καὶ τὸ Μήνυμα, τὴν Ὁρθόδοξον Διασποράν, τὸ Αὐτόνομον καὶ τὸν τρόπον ἀνακηρύξεώς του, τὰς σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον, τὸ μυστήριον τοῦ γάμου καὶ τὰ κωλύματά του, τὴν σπουδαιότητα τῆς νηστείας καὶ τὴν τήρησίν της σήμερον, τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Μία συνεδρία ἀφιεροῦται καὶ εἰς τὸ κείμενον «Ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς», περὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἡθους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη τὸ 2020 μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Τὴν Πέμπτην, εἰς τὴν στρογγύλην τράπεζαν, θὰ ἐπιχειρήσωμεν μίαν πρώτην ἀποτίμησιν. Πρώτην, ὑπογραμμίζει ἡ ἐλαχιστότης μου, διότι δὲν θὰ εἶναι ἡ τελευταία.

Ἐπιτρέψατε εἰς τὴν ἐλαχιστότητά μου, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, νὰ ἐκφράσῃ ὠρισμένας εὐχαριστίας. Πρῶτον πρὸς τοὺς ὁμιλητὰς καὶ τοὺς προέδρους τῶν συνεδριῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπεδέχθησαν προθύμως τὴν πρόσκλησίν μας καὶ ἔφεραν ἐδῶ τὸν μόχθον των, ὠρισμένοι ἀπὸ πολὺ μακράν, ἄλλοι εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ἄλλοι εἰς τὴν γαλλικὴν ἢ τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν – ὥστε τὸ Συνέδριόν μας νὰ ὁμιλῇ, ὅπως ἀρμόζει εἰς μίαν Σύνοδον ἡ ὁποία ἤρχισε κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, περισσοτέρας τῆς μιᾶς γλώσσας. Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἀπὸ ἄλλας Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἔχει ἰδιαιτέραν βαρύτητα, καθὼς ἓν ἐκ τῶν κειμένων τῆς Κρήτης ἀφορᾷ ἀκριβῶς εἰς τὰς σχέσεις μας μὲ αὐτούς. Καὶ πρὸς ὅλους ἐσᾶς, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, μοναχοὺς καὶ μοναχάς, θεολόγους καὶ ἀκαδημαϊκοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀφιερώνετε τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

Ὅφείλομεν ἀκόμη πολλὰ εἰς τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ὑποστηρικτὰς τοῦ Συνεδρίου. Τὴν γενναιοδωρίαν των, ἡ ὁποία κατέστησε ἐφικτὰ ὅλα ὅσα θὰ ἀκολουθήσουν, δὲν

τὴν θεωροῦμεν αὐτονόητον καὶ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ περιορισθῇ ἡ ἀναγνώρισίς της εἰς μίαν τυπικὴν ἀναφοράν. Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης τὰ μέλη τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἰργάσθησαν ἀθορύβως διὰ τὴν προετοιμασίαν.

Παναγιώτατε,

Ἡ πρώτη σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διετύπωσε τὴν ἀπόφασίν της μὲ λόγους οἱ ὅποιοι ἔγιναν ἕκτοτε μέτρον διὰ κάθε συνοδικὴν πράξιν: «Ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν» (Πράξ. 15, 28). Τὸ Πνεῦμα προηγεῖται, ἀκολουθοῦμεν ἡμεῖς. Αὐτὴν τὴν σειρὰν ὑπηρετήσατε ὡς Πρόεδρος τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, τὴν ὁποίαν συνεκαλέσατε καὶ διηυθύνετε μὲ τὴν εὐθύνην τοῦ Πρωτοθρόνου τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τὸ κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς ψάλλεται ὅτι ὁ Ὑψιστος, ὅταν διεμέρισε τὰς γλώσσας τοῦ πυρός, «εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσε». Ἐκάλεσε. Ἡ κλήσις ἐκείνη δὲν ἔχει παλαιωθῇ, καὶ δέκα ἔτη μετὰ τὴν Κρήτην ἀπευθύνεται καὶ πρὸς ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι συνήχθημεν ἐδῶ.

Μὲ τὴν σκέψιν αὐτὴν καὶ μὲ βαθὺν σεβασμόν, παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα νὰ κηρύξῃ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ νὰ μᾶς ἀπευθύνῃ τὸν ἐναρκτήριον λόγον Της.

Φωτό: Νίκος Παπαχρήστου